

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 21.12.2006
COM(2006) 831 galīgā redakcija

**PROJEKTS KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI
UN EIROPAS PARLAMENTAM**

Novērtējuma ziņojums

par to, kā piemērot Padomes 1998. gada 7. maija Regulu (EK) Nr. 994/98 par EK Līguma 87. panta (bijušā 92. panta) un 88. panta (bijušā 93. panta) piemērošanu konkrētām valsts horizontālā atbalsta kategorijām atbilstīgi šīs regulas 5. pantam

SATURS

1.	Ievads	3
2.	Pieņemtās kategoriju atbrīvojumu regulas	4
2.1.	Pirmā kārtā – KAR MVU un <i>de minimis</i> (izņemot lauksaimniecības un zivsaimniecības nozari) un KAR mācībām un nodarbinātībai.....	4
2.2.	Otrā kārtā – KAR par <i>de minimis</i> atbalstu un atbalstu MVU, kas nodarbojas ar lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu ražošanu, pārstrādi un tirdzniecību...	5
2.3.	Pārredzamība un uzraudzība	6
3.	Saistībā ar pilnvarojošās regulas un esošo kategoriju atbrīvojumu regulu izmantošanu gūtā pieredze	6
3.1.	Kategoriju atbrīvojumu regulu izmantošana dalībvalstīs.....	6
3.2.	KAR MVU (izņemot lauksaimniecības un zivsaimniecības nozari), mācībām un nodarbinātībai.....	8
3.3.	KAR MVU lauksaimniecības nozarē.....	9
3.4.	KAR MVU zivsaimniecības nozarē.....	10
3.5.	Pārredzamība un uzraudzība	10
4.	Secinājumi par pilnvarojošās regulas piemērošanu un turpmākajiem notikumiem...	11
	ANNEX.....	12

1. IEVADS

Padomes 1998. gada 7. maijā pieņemtā Regula (EK) Nr. 994/98¹ (še turpmāk – „pilnvarojošā regula – PR”) pilnvaro Komisiju ar regulām paziņot, ka dažu kategoriju atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu (kategoriju atbrīvojumu regulas (KAR) – PR 1. pants) un ka attiecīgu kategoriju atbalsts neatbilst visiem EK Līguma 87. panta 1. punktā paredzētajiem kritērijiem (*de minimis* – 2. pants). Šādam atbalstam nepiemēro EK Līguma 88. panta 3. punktā paredzēto paziņošanas prasību, un tādējādi dalībvalstis to var īstenot, negaidot Komisijas lēmumu.

Komisija ierosināja Padomei pilnvarojošo regulu, mēģinot ieviest prioritāšu noteikšanu un vienkāršošanu valsts atbalsta jomā, paredzot trejādu ietekmi:

- jomās, kurās Komisijai ir pietiekama pieredze noteikt vispārīgos saderības kritērijus, dalībvalstis, neveicot turpmākas procedūras saistībā ar Komisiju, varētu īstenot atbalstu, kas nerada bažas par to saderību;
- tā kā dalībvalstīs regulas ir tieši piemērojamas (EK Līguma 249. pants), atbilstību KAR varētu panākt, valstu tiesām patstāvīgi nodrošinot īstenošanu;
- KAR ļauj Komisijai koncentrēt savus līdzekļus visnopietnāko traucējumu gadījumiem.

Lai nodrošinātu efektīvu uzraudzību un to, ka tiek nodrošināts Komisijas pienākums pastāvīgi pārskatīt visas atbalsta sistēmas (EK Līguma 88. panta 1. punkts), pilnvarojošajā regulā ir ietverti pārskatāmības, ziņošanas un uzraudzības noteikumi attiecībā uz visiem saskaņā ar KAR īstenojamiem atbalsta pasākumiem.

KAR var pieņemt šādu kategoriju atbalstam (PR 1. pants):

- mazie un vidējie uzņēmumi (MVU);
- pētniecība un attīstība;
- vides aizsardzība;
- nodarbinātība un mācības;
- atbalsts, kas atbilst reģionālā atbalsta plānam, ko Komisija apstiprina katrai dalībvalstij.

Regulās Komisija norāda atbalsta mērķi, saņēmēju kategorijas, limitus, kas ierobežo atbrīvoto atbalstu, un atbalsta uzkrāšanās un uzraudzības nosacījumus.

De minimis regulas (PR 2. pants) nodrošina to, ka tam pašam uzņēmumam konkrētā laikposmā piešķirtais atbalsts nepārsniedz konkrētu noteikto summu.

¹ Padomes Regula (EK) Nr. 994/98 (1998. gada 7. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu, OV L 142, 14.5.1998., 1./4. lpp.

Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei šo ziņojumu par regulas piemērošanu atbilstīgi tās 5. pantam. Valsts atbalsta padomdevēja komiteja izskatīja ziņojumu 2006. gada 9. novembrī.

Lai sagatavotu šo ziņojumu, Komisija iepazinās ar dalībvalstu pieredzi, izmantojot anketu, ko nosūtīja visām ES dalībvalstīm un EBTA valstīm, kas noslēgušas EEZ līgumu, un pēc tam apspriežoties daudzpusējā Komisijas un dalībvalstu iestāžu sanāksmē, kas notika 2006. gada 27. jūnijā. Šā ziņojuma trešā daļa ir balstīta uz dalībvalstu sniegtajām atbildēm.

2. PIENĒMTĀS KATEGORIJU ATBRĪVOJUMU REGULAS

Ņemot vērā pieredzi, kas gūta, nosakot vispārīgus atbilstības kritērijus, un kopējā tirgus attīstību, Komisija kopš 2001. gada ir pieņēmusi virkni KAR atbalstam MVU, nodarbinātībai un mācībām, kā arī *de minimis* regulas (atsauces skatīt A pielikumā). Visas regulas pašlaik ir spēkā līdz 2006. gada 31. decembrim², izņemot lauksaimniecības un zivsaimniecības nozarē *de minimis* atbalstu reglamentējošo regulu, kuru piemēro līdz 2008. gada 31. decembrim.

KAR par atbalstu vides aizsardzībai un atbalstu pētniecībai un attīstībai lieliem uzņēmumiem vēl nav pieņemtas, jo pieredzi saistībā ar paziņoto atbalstu uzskatīja par nepietiekamu³.

2.1. Pirmā kārtā – KAR MVU un *de minimis* (izņemot lauksaimniecības un zivsaimniecības nozari) un KAR mācībām un nodarbinātībai

Pirmo kopumu, kas ietvēra trīs regulas, pieņēma 2001. janvārī; tas sastāvēja no Komisijas Regulas (EK) Nr. 68/2001 par mācību atbalstu, Komisijas Regulas (EK) Nr. 69/2001 par *de minimis* atbalstu un Komisijas Regulas (EK) Nr. 70/2001 par valsts atbalstu MVU. KAR pirmo kārtu papildināja 2002. gada decembrī ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 2204/2002 par valsts atbalstu nodarbinātībai. KAR nodarbinātības jomā piemēro tikai shēmām, savukārt pārējās KAR attiecas arī uz individuālā atbalsta piešķiršanu, kas nav saistīta ar shēmām.

Ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 364/2004 2004. gada februārī paplašināja MVU reglamentējošo KAR darbības jomu, iekļaujot atbalstu pētniecībai un attīstībai MVU. Vienlaicīgi ar minēto regulu un Komisijas Regulu (EK) Nr. 363/2004 KAR par MVU un mācību atbalstu pielāgoja jaunajai MVU definīcijai (skatīt turpmāk) un paredz, ka, stājoties spēkā Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 (īstenošanas regulas)⁴ ziņošanas noteikumiem, īpašo ikgadējās ziņošanas pienākumus attiecībā uz valsts atbalstu divās minētajās KAR aizstāj ar vispārējo ikgadējās ziņošanas sistēmu.

Grozīto regulu darbības jomu pēc EOTK Līguma darbības beigām 2002. gada 23. jūlijā varētu rezumēt šādi. KAR par mācību un nodarbinātības atbalstu, kā arī MVU KAR pētniecības un attīstības iedaļa attiecas uz visām nozarēm, tostarp lauksaimniecības un zivsaimniecības nozari, un neattiecas vienīgi uz atbalstu akmeņogļu rūpniecībai (mācības, pētniecība un attīstība MVU) un atbalstu ogļu nozarei, kuģu būvei un transportam (nodarbinātība), savukārt MVU KAR (izņemot pētniecību un attīstību) neattiecas uz atbalstu lauksaimniecības un

² Par pagarinājumu skatīt 4. daļu.

³ Par reģionālo ieguldījumu atbalstu skatīt 4. daļu un 16. zemsvītras piezīmi.

⁴ Komisijas Regula (EK) Nr. 794/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK Līguma 93. panta piemērošanai, OV L 140, 30.04.2004., 1. lpp.

zivsaimniecības nozarē. Turklāt MVU KAR neattiecas uz atbalstu akmeņogļu rūpniecībai, savukārt *de minimis* regula neattiecas uz lauksaimniecības, zivsaimniecības un transporta nozari. Piemērojot KAR, saskaņā ar EK Līguma 88. panta 3. punktu par atbalstu, kas pārsniedz noteiktu limitu vai kam ir noteiktas īpatnības, ir jāziņo Komisijai.

Saskaņā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 70/2001 ir atļauts piešķirt atbalstu MVU sākotnējiem ieguldījumiem, pakalpojumiem, ko sniedz pieaicināti konsultanti, un pirmreizējai dalībai gadatirgos un izstādēs. Uzņēmumus definē, pamatojoties uz Komisijas ieteikumā izklāstīto MVU definīciju⁵.

Lai arī pilnvarojošajā regulā „atbalsts MVU” minēts kā atsevišķa atbalsta kategorija, ir jāņem vērā, ka visas pārējās atbrīvotā atbalsta kategorijas arī paredz iespējas, izmantojot piemaksas, atbalstīt MVU saskaņā ar īpaši labvēlīgiem nosacījumiem.

Komisijas Regula (EK) Nr. 68/2001 sniedz iespēju piešķirt atbalstu vispārējām un speciālām mācībām.

Komisijas Regula (EK) Nr. 2204/2002 par nodarbinātības atbalstu sniedz iespēju piešķirt atbalstu jaunu darba vietu izveidei un neizdevīgu darba ņēmēju vai strādājošo invalīdu pieņemšanai darbā, kā arī tādu papildu izmaksu kompensēšanai, kas rodas saistībā ar strādājošo invalīdu nodarbināšanu.

Komisijas Regula (EK) Nr. 69/2001 par *de minimis* atbalstu paredz, ka tāds atbalsts uzņēmumam, kas nepārsniedz EUR 100 000 limitu jebkurā trīs gadu laikposmā, nav uzskatāms par valsts atbalstu EK Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē un tādējādi paziņošanas prasības uz to neattiecas.

2.2. Otrā kārtā – KAR par *de minimis* atbalstu un atbalstu MVU, kas nodarbojas ar lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu ražošanu, pārstrādi un tirdzniecību

Ar otro KAR kārtu paredz atbalstu MVU lauksaimniecības un zivsaimniecības jomā un ievieš īpašu *de minimis* regulu šajās jomās.

Komisijas Regula (EK) Nr. 1/2004 valsts atbalstam MVU, kas darbojas lauksaimniecības nozarē, nosaka vairākus atbalsta veidus, tostarp ieguldījumu atbalstu ražošanai, tradicionālo kultūrvēsturisko ainavu un ēku saglabāšanai, ieguldījumu atbalstu pārstrādei un tirdzniecībai, kā arī atbalstu kvalitatīvu lauksaimniecības produktu ražošanas un tirdzniecības veicināšanai.

Saskaņā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1595/2004 attiecībā uz valsts atbalstu MVU, kas darbojas zivsaimniecības nozarē, atbrīvojumu var piemērot vairākiem atbalsta veidiem, tostarp: zivsaimniecības produktu veicināšanai un/vai reklāmai, novatoriskiem pasākumiem un tehniskajai palīdzībai, zvejas kuģu norakstīšanai lūžņos, kā arī degvielas atbrīvojumam no nodokļa, ko īsteno saskaņā ar Padomes direktīvām par enerģijas nodokļiem un PVN, tiktāl, ciktāl šādi atbrīvojumi no nodokļiem ir valsts atbalsts. Regulu nepiemēro atbalstam, ko piešķir MVU par atbalsta summām, kas pārsniedz 1 miljonu euro vienam saņēmējam un vienā

⁵ Komisijas 2003. gada 6. maija Ieteikums 2003/361/EK attiecībā uz mikro, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju, OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp., kas stājas spēkā 2005. gada 1. janvārī un aizstāj Komisijas 1996. gada 3. aprīļa Ieteikumu 96/280/EK, OV L 107, 30.4.1996., 4. lpp.

gadā, vai atbalstam par individuālajiem projektiem, kuru attaisnotās izmaksas pārsniedz 2 miljonus euro.

Pieredze liecina, ka, ja tiek ievēroti noteikti nosacījumi, tikai pavisam neliels tāda atbalsta apjoms, ko piešķir lauksaimniecības un zivsaimniecības nozarē, neatbilst EK Līguma 87. panta 1. punkta kritērijiem. Komisija 2004. gada oktobrī pieņēma Regulu (EK) Nr. 1860/2004 par *de minimis* atbalstu lauksaimniecības un zivsaimniecības nozarē. Ar minēto regulu valsts atbalstam līdz pat EUR 3000 vienam lauksaimniekam vai zvejniekam trīs gadu laikposmā piešķir atbrīvojumu. Lai novērstu konkurences izkropļojumus, dalībvalstīm ir arī jāievēro kopējā maksimālā robeža trīs gadu laikposmā, kas ir aptuveni 0,3% lauksaimniecības vai zivsaimniecības produkcijas.

2.3. Pārredzamība un uzraudzība

Pilnvarojošajā regulā un īpašajās KAR ir virkne noteikumu par pārskatāmību un uzraudzību⁶. Pārskatāmību galvenokārt nodrošina, sniedzot kopsavilkuma informāciju, ko publicē *Oficiālajā Vēstnesī*, un gada pārskatu.

Saskaņā ar pirmajā kārtā pieņemtajām KAR dalībvalstīm 20 darbdienu laikā pēc pasākuma īstenošanas ir jānosūta Komisijai kopsavilkuma informācija. Ar otrās kārtas KAR ir ieviesti papildu pārskatāmības noteikumi. Kopsavilkuma informācijas veidlapas ir jānosūta 10 darbdienu laikā pirms atbalsta pasākuma stāšanās spēkā. Komisija piecu darbdienu laikā veidlapas autentiskā valodā publicē internetā. Dalībvalstīm ir pienākums publicēt internetā atbalsta pasākuma pilnu tekstu, kad tas stājas spēkā.

Attiecībā uz ziņošanu saskaņā ar pilnvarojošo regulu par kategoriju atbrīvojumiem dalībvalstīm ir jāsniedz gada pārskati, kuru pieejamība jānodrošina pārējām dalībvalstīm. Ar īstenošanas regulu ievieša jaunus noteikumus pārskatītajam standartizētajam ziņojuma sniegšanas formātam⁷ attiecībā uz visiem esošiem valsts atbalsta pasākumiem, tostarp tiem, uz kuriem attiecas KAR.

Saskaņā ar uzraudzības noteikumiem dalībvalstīm uzskaitē jāveic desmit gadus⁸. Šos noteikumus piemēro arī *de minimis* atbalstam, lai gan saskaņā ar *de minimis* regulu pasākumu publicēšana vai gada pārskatu sniegšana nav obligāta.

3. SAISTĪBĀ AR PILNVAROJŠĀS REGULAS UN ESOŠO KATEGORIJU ATBRĪVOJUMU REGULU IZMANTOŠANU GŪTĀ PIEREDZĒ

3.1. Kategoriju atbrīvojumu regulu izmantošana dalībvalstīs

Komisija uzskata, ka PR piemērošana un dažādu KAR īstenošana ir bijusi salīdzinoši sekmīga. Pieredze liecina, ka atbalsta pasākumu īstenošanas procesa paātrināšana jomās, uz kurām attiecas KAR, dalībvalstīm ir sniegusi būtisku labumu. ES desmit dalībvalstīm regula ir nozīmīgs instruments to valsts atbalsta politikas pielāgošanai. Tomēr dažas dalībvalstis

⁶ Pilnvarojošās regulas 3. pants.

⁷ Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 794/2004 (140, 30.04.2004.); skatīt III nodaļu un III.A, III.B (Lauksaimniecība) un III.C (Zivsaimniecība) pielikumu.

⁸ Padomes 1999. gada 22. marta Regula (EK) Nr. 659/1999 (OV L83, 27.3.1999., 6. lpp.), 15. panta 1. punkts. Uz Komisijas tiesībām atgūt atbalstu attiecas desmit gadu noilguma periods.

informēja, ka KAR ieviešana ir radījusi tām administratīvu slogu un pienākumus, kuri ir pārmērīgi, turklāt sarežģīti īstenojami praksē. Komisija uzskata, ka, ieviešot KAR, ir samazinājies paziņoto gadījumu skaits, kam principā vajadzētu ļaut Komisijai vairāk līdzekļu koncentrēt visnopietnāko traucējumu gadījumiem. Tomēr minēto īstenot lielā mērā kavē to valsts atbalsta gadījumu kopējā skaita pieaugums, kas saistīti ar nesen notikušo paplašināšanos.

KAR iespēju izmantošana ievērojami atšķiras atkarībā no mērķa un dalībvalsts. Rādītāji saistībā ar pieteikšanos uz MVU atbalstu ir bijuši salīdzinoši augsti, savukārt īstenoto shēmu skaits, izmantojot nodarbinātības KAR, ir bijis salīdzinoši neliels. KAR izmantošanas biežums apliecina nepārprotamu politisko izvēli, piemēram, Apvienotās Karalistes Tirdzniecības un rūpniecības ministrija piešķirējam iestādēm iesaka maksimāli palielināt KAR izmantošanu. Savukārt dažu citu dalībvalstu iesniegto pasākumu skaits ir salīdzinoši neliels.

Laikposmā no 2001. gada līdz 2005. gadam dalībvalstis informēja Komisiju par gandrīz 1300 atbalsta pasākumiem, kas īstenoti saskaņā ar KAR. Vairāk kā puse atbalsta bija paredzēta MVU ražošanas un pakalpojumu jomā, bet viena ceturtdaļa bija saistīta ar mācību atbalstu. Tika iesniegts salīdzinoši neliels skaits pasākumu par atbalstu nodarbinātībai un atbalstu MVU zivsaimniecības nozarē (C pielikuma 1. tabula).

Aptuveni 150 pasākumi 2001. gadā tika īstenoti, pamatojoties uz divām KAR. Laikposmā no 2001. gada līdz 2005. gadam pasākumu skaits ievērojami pieauga. Dalībvalstis 2005. gadā vien ieviesa vairāk nekā 400 pasākumu: 198 no tiem saistībā ar atbrīvoto atbalstu MVU⁹, galvenokārt ražošanas un pakalpojumu nozarē, vēl 88 saistībā ar atbalstu MVU lauksaimniecības nozarē, 69 saistībā ar mācību atbalstu, 26 saistībā ar nodarbinātības atbalstu, kā arī 22 MVU zivsaimniecības nozarē.

Laikposmā no 2001. līdz 2005. gadam 75% visu pasākumu iesniedza četras dalībvalstis, proti, Itālija (28% no kopējā pasākumu skaita), Apvienotā Karaliste (23%), Vācija (14%) un Spānija (11%). Dažu dalībvalstu iesniegto pasākumu skaits bija salīdzinoši neliels – kopā aptuveni 10 vai mazāk Dānijā, Somijā, Īrijā, Luksemburgā, Portugālē, Zviedrijā un Francijā¹⁰. ES desmit dalībvalstu iesniegto pasākumu skaits bija vairāk nekā 20% no 2005. gadā iesniegto pasākumu apjoma (C pielikuma 2. tabula).

Ir ieviesti 160 atbalsta pasākumi MVU lauksaimniecībā, kas atbilst iepriekšējām aplēsēm, saskaņā ar kurām aptuveni 30% visu lauksaimniecības pasākumu ietilpst KAR jomā. Pašlaik KAR lauksaimniecības nozarē galvenokārt izmanto Itālija (39 pasākumi 2004. un 2005. gadā), Apvienotā Karaliste (23), Francija (22) un Spānija (21). Dalībvalstis, jo īpaši Itālija (13), 2005. gadā sāka arī izmantot KAR MVU, kas darbojas zivsaimniecības nozarē.

Attiecībā uz izdevumiem aprēķināto summu 2,9 miljardu euro apmērā 2005. gadā piešķīra saskaņā ar trijām minētajām KAR atbalstam MVU, mācību atbalstam un nodarbinātības atbalstam¹¹. Atbalsts MVU atbilst 1,5 miljardiem euro; 1,0 miljardu euro piešķīra mācību atbalstam, bet 0,4 miljardus euro – nodarbinātības atbalstam. ES līmenī 2005. gadā saskaņā ar KAR īstenotais atbalsts bija 8% visa horizontālajiem mērķiem paredzētā atbalsta, lai gan

⁹ Aptuveni 20% minēto pasākumu ir saistīti ar atbalstu pētniecībai un attīstībai.

¹⁰ Rādītāji saistībā ar Franciju neattiecas uz lauksaimniecības nozari.

¹¹ Par lauksaimniecības un zivsaimniecības nozari informācija vēl nav pieejama.

vairāku dalībvalstu daļa bija ievērojami lielāka: Grieķijai 25%, Igaunijai 29%, Portugālei 33% un Polijai 63% (C pielikuma 3. tabula).

3.2. KAR MVU (izņemot lauksaimniecības un zivsaimniecības nozari), mācībām un nodarbinātībai

Komisija norāda, ka, lai arī paziņojumu skaits samazinās, dalībvalstis turpina paziņot par noteiktiem atbalsta pasākumiem gadījumos, kad:

- pasākums nav KAR darbības jomā;
- KAR noteiktais limits ir pamats paziņošanas prasības īstenošanai, piemēram, mācību KAR limits vienam projektam ir 1 miljons euro;
- (uzskata, ka) nav tiesiskās noteiktības.

Kā liecina to pasākumu analīze, par kuriem joprojām ziņo, KAR var labvēlīgi ietekmēt ievērojamo skaitu pasākumu. Šajā sakarā Komisija ieteica dalībvalstīm vairākos gadījumos izmantot KAR.

Tomēr KAR piemērošanā dalībvalstis ir saskārušās ar dažiem sarežģījumiem. Daudzas norāda uz to, ka trūkst skaidrības attiecībā uz dažiem noteikumiem un definīcijām, kas ļauj tos brīvi interpretēt.

Norādītais problēmu skaits saistībā ar mācību KAR piemērošanu ir salīdzinoši neliels. Tomēr paziņoto atbalsta pasākumu skaits ir ievērojams, jo tie pārsniedza 1 miliona euro limitu, kas noteikts KAR, un tādēļ bija jāpilda individuālās paziņošanas prasība. Kopumā minētos pasākumus novērtēja saskaņā ar KAR noteikumiem, un lielākoties tos apstiprināja. Tomēr šo gadījumu un jautājumu analīze liecina, ka dalībvalstīm ir sarežģījumi saistībā ar dažu noteikumu pareizu piemērošanu, piemēram, saistībā ar attaisnotajām izmaksām, kā noteikts 4. panta 7. punktā, jo īpaši apmācāmā personāla izdevumiem, mācību infrastruktūru, mācību/personāla vienību izmaksām, kā arī vispārējo un speciālo mācību nošķiršanu saskaņā ar 2. panta d) un e) apakšpunktu.

To nodarbinātības atbalsta pasākumu skaits, kas ir paziņoti vai īstenoti saskaņā ar attiecīgo KAR, ir salīdzinoši neliels. Dalībvalstis ziņoja par gadījumiem, jo bija nepieciešama tiesiskā noteiktība vai šajos gadījumos bija jāīsteno nodarbinātības KAR 9. pantā paredzētā paziņošanas prasība, jo īpaši attiecībā uz sociāli nelabvēlīgos apstākļos esošo personu papildu grupām un līgumu pārveidošanu. Daudzie dalībvalstu jautājumi par noteikumiem un definīcijām liecina, ka pastāv problēmas nodarbinātības KAR piemērošanā, piemēram, saistībā ar aizsargātu nodarbinātību, izmaksām, kas saistītas ar invalīdu pieņemšanu darbā, darba vietām, kas noteiktu laikposmu jāsaglabā sociāli nelabvēlīgos apstākļos esošām personām un invalīdiem, un papildu izmaksām, kas saistītas ar invalīdu darba apstākļiem. Turklāt vairākas dalībvalstis uzskata, ka noteikumi ir pārāk sarežģīti, kas daļēji var pamatot to pasākumu salīdzinoši nelielo skaitu, kas īstenoti saskaņā ar nodarbinātības KAR. Ja šī tendence saglabāsies saistībā ar turpmākiem gadījumiem, Komisijai, iespējams, būs pamatoti vēlreiz jāapsver nodarbinātības KAR darbības joma.

Lietā¹² pret Komisiju Beļģija pieprasīja nodarbinātības KAR atzīt par spēkā neesošu. Eiropas Kopienų Tiesa spriedumā noraidīja Beļģijas prasību, paturējusi spēkā Komisijas regulu un sniegusi tālāk izklāstīto skaidrojumu par Komisijas un Padomes attiecīgajām pilnvarām valsts atbalsta jomā. EKT spriedumā ir teikts, ka, nosakot valsts atbalsta saderības kritērijus, Komisija nav pārkāpusi savas pilnvaras. Komisijai nav jāprobežojas ar vienkāršu līdzšinējās prakses kodifikāciju; pamatojoties uz uzkrāto pieredzi, Komisija var noteikt jaunus atbalsta saderības kritērijus, kas var būt vēl stingrāki par pastāvošajiem kritērijiem. Ar Padomes Regulu (EK) Nr. 994/98 Padome ir pilnvarojusi Komisiju atzīt atsevišķas atbalsta kategorijas par saderīgām ar kopējo tirgu un noteikt, ka uz šīm atbalsta kategorijām neattiecas paziņošanas prasība.

MVU KAR plaši izmanto vairumā dalībvalstu. Vairākas valstis ziņoja par grūtībām, kas rodas, piemērojot pašreizējo MVU definīciju, ko tās uzskata par sarežģītu. Par dažiem atbalsta pasākumiem MVU turpina paziņot, jo (uzskata, ka) pastāv risks, ka šādu atbalsta pasākumu var izmantot lieli uzņēmumi. Turklāt Komisija norādīja, ka dažās nozarēs KAR piemērošana ir sarežģīta, jo atbalsta shēmas, piemēram, atbalsta pasākumi saistībā ar platjoslas komunikācijām, ir sarežģītas.

Komisija sniedza dalībvalstīm atbalstu saistībā ar KAR specifisko noteikumu un definīciju interpretāciju. Pateicoties šādai palīdzībai un būtiskiem dalībvalstu centieniem, ir uzlabota iesniegtās kopsavilkuma informācijas kvalitāte un nodrošināta administratīvā procesa samērā sekmīga norise.

3.3. KAR MVU lauksaimniecības nozarē

Komisija norāda, ka dalībvalstis ir ļoti atšķirīgi izmantojušas Regulu 1/2004. Tas, iespējams, liecina par atšķirīgo laikposmu, kas nepieciešams valstu pārvaldes iestādēm, lai pielāgotos jaunajai regulai, jo īpaši dalībvalstīs, kur valsts līmenī pārvalda ievērojamu skaitu atbalsta pasākumu. To pasākumu analīze, par kuriem joprojām ziņo, liecina, ka atbrīvojumu regulas piemērošana būtu lietderīga ievērojamam to skaitam, nesaskaroties ar jebkādiem sarežģījumiem. Viens no iemesliem var būt risks, ka uzņēmumi, kas nav MVU, var izmantot atbalsta pasākumu, lai gan vairumā dalībvalstu ir maz ticams, ka lauku saimniecības neatbilst MVU definīcijai.

Attiecībā uz ES desmit dalībvalstīm jaunu ieviesto pasākumu salīdzinoši nelielo skaitu, kā arī atbrīvojumu regulas reto izmantošanu var galvenokārt skaidrot ar specifiskajiem noteikumiem pastāvošajam atbalstam lauksaimniecības nozarē¹³. Tas varētu mainīties, no 2007. gada 1. maija stājoties spēkā termiņa beigu klauzulai attiecībā uz pašreizējiem atbalsta pasākumiem.

Norādīto sarežģījumu skaits attiecībā uz Regulas 1/2004 piemērošanu ir salīdzinoši neliels. Galvenās problēmas ir saistītas ar 4. panta 8. punktā un 7. panta 7. punktā minēto noteikumu interpretāciju, proti, ka regula attiecas vienīgi uz ieguldījumu atbalstu, kas nav paredzēts tikai konkrētiem lauksaimniecības produktiem. Radušies jautājumi arī saistībā ar 4. panta 8. punkta noteikumiem, proti, ka „atbalsts vienkāršiem aizvietošanas ieguldījumiem” netiek atbrīvots. Kopumā aptuveni 10% pasākumu, par kuriem ir iesniegtas informācijas kopsavilkuma

¹² Lieta C-110/03 Beļģija pret Komisiju, 2005. gada 14. aprīļa spriedums.

¹³ Pievienošanās līguma IV pielikuma 4. punkts „Lauksaimniecība”, L 236, 23.9.2003. *Oficiālajā Vēstnesī* publicētās versijas 798. lpp.

veidlapas saskaņā ar Regulu 1/2004, ir bijuši pamatā bažām par to, ka nav ievēroti visi regulas nosacījumi.

3.4. KAR MVU zivsaimniecības nozarē

Pēc sākotnēji ierobežotās intereses par jauno zivsaimniecības KAR MVU Komisija konstatēja, ka izpratne par minēto regulu un tās izmantošana vairākās dalībvalstīs ir pieaugusi. Komisijas veiktā pasākumu iepriekšēja uzraudzība palīdz dalībvalstīm pienācīgi īstenot regulas noteikumus un vajadzības gadījumā veikt grozījumus. Atbrīvoto pasākumu publicēšana tīmekļa vietnē ir palīdzējusi uzlabot pārskatāmību un efektīvu valsts atbalsta kontroli zivsaimniecības nozarē.

3.5. Pārredzamība un uzraudzība

KAR pasākumu publicēšana

Sakarā ar nepieciešamo tulkojumu 19 valodās *Oficiālajā Vēstnesī* KAR pasākumus publicē pēc aptuveni sešiem mēnešiem. Laikposmā pēc valstu pievienošanās ir radusies papildu aizkavēšanās. Turklāt radušies jautājumi par to, vai publicēšana *Oficiālajā Vēstnesī* ir labākais pārskatāmības nodrošināšanas veids. Iespējams, ka piemērotāka ir pasākumu savlaicīga publicēšana internetā autentiskās valodās. Lai nekavējoši palielinātu pārskatāmību, Komisija publicē internetā pēc 2006. gada 1. janvāra iesniegtās kopsavilkuma informācijas veidlapas autentiskā valodā, arī tad, ja nav juridiska pienākuma to darīt.

Papildnoteikumi, ko ievieša ar otrās kārtas KAR, ir ievērojami palielinājuši pārskatāmību (skatīt 2.3. punktu).

Gada pārskats

Jaunās ziņošanas prasības, kas izklāstītas īstenošanas regulā, ir standartizējušas un vienkāršojušas informāciju, kas jāsniedz par visiem atbalsta pasākumiem, un tādējādi samazinājušas slogu dalībvalstīm. Atbilstoši pilnvarojošās regulas prasībām Komisija ar *CIRCA*¹⁴ ir nodrošinājusi dalībvalstīm pieeju informācijai par to pasākumu skaitu, uz kuriem attiecas kategoriju atbrīvojumi un ar tiem saistītajiem izdevumiem.

Uzraudzība

Konkurences ģenerāldirektorāts veic nelielu kopsavilkuma informācijas iepriekšēju pārbaudi attiecībā uz tās kompetencē esošajām KAR. Lauksaimniecības ģenerāldirektorāts pārbauda kopsavilkuma informācijas veidlapas pirms īstenošanas, kas ļauj agrīnā stadijā identificēt iespējamās problēmas.

Attiecībā uz *de minimis* regulu galvenā atšķirība, salīdzinot ar citām KAR, izpaužas tādējādi, ka tā formāli paredz piešķirējas iestādes esību, lai, pirmkārt, informētu (iespējamo) saņēmēju par to, ka tas saņem *de minimis* atbalstu, un, otrkārt, ar to formāli nosaka par pienākumu piešķirējai iestādei pārbaudīt, vai saņēmējs jau nav ieguvis citu *de minimis* atbalstu, proti, lai tā pārliecinātos, ka ar jauno piešķirumu uzkrātā *de minimis* atbalsta kopsumma nepārsniedz maksimālo robežu. Pieņemot Regulu 69/2001, vienojās, ka pirmo nosacījumu varētu atcelt,

¹⁴ *CIRCA* (Paziņošanas un informācijas resursu centra administrators) ļauj īstenot konfidenciālas un nekonfidenciālas informācijas apmaiņu starp Komisiju un dalībvalstīm.

izveidojot „centrālo reģistru” attiecībā uz *de minimis* atbalstu, ko piešķir visas dalībvalstu iestādes. Pēc Komisijas rīcībā esošās informācijas tikai dažas dalībvalstis ir izveidojusi šādu reģistru (Slovākija, Lietuva).

Pilnvarojošā regula arī paplašināja valstu tiesu pienākumu loku. Sūdzību iesniedzēji var vērsties valstu tiesās, ja viņu konkurenti ir saņēmuši atbalstu, kas neatbilst attiecīgajā KAR izklāstītajiem nosacījumiem. Ja valstu tiesas konstatē, ka kritēriji nav ievēroti, atbalsts ir jāuzskata par nepaziņotu atbalstu ar visām iespējamām no tā izrietošajām sekām, tostarp līdzekļu atgūšanu no saņēmējiem. Komisijas rīcībā nav informācijas par lietām, kas iesniegtas valstu tiesās.

4. SECINĀJUMI PAR PILNVAROJOŠĀS REGULAS PIEMĒROŠANU UN TURPMĀKAJIEM NOTIKUMIEM

Pieredze liecina, ka pilnvarojošās regulas mērķi galvenokārt ir īstenoti, dalībvalstīm spējot ieviest 1300 atbalsta pasākumu virknei mērķu, izmantojot vienkāršotu procedūru. Tādējādi ir ievērojami samazinājies paziņoto atbalsta pasākumu skaits; tomēr tas ļāva Komisijai vienīgi paveikt darbu, kura apjoms saistībā ar neseno paplašināšanos ir palielinājies. Tomēr dažas dalībvalstis, galvenokārt pamatojoties uz tiesiskās noteiktības apsvērumiem, joprojām paziņo atbalsta pasākumus, ko varētu īstenot saskaņā ar KAR. Sagatavojot KAR pārskatīšanu, Komisija centīsies uzlabot un precizēt dažādos noteikumus un definīcijas, kā arī pārskatīt noteikumu darbības jomu, lai ierobežotu turpmākās paziņošanas prasības, vienlaikus nodrošinot to, ka KAR turpina piemērot tikai to gadījumu grupām, kad Komisija var izslēgt bažas par konkurenci, pamatojoties uz pietiekamu noteiktību.

Saskaņā ar Valsts atbalsta rīcības plānu¹⁵ Komisija ir paredzējusi pārgrupēt visas esošās KAR, kas ir tās kompetencē, izveidojot vienu vispārēju KAR, un paplašināt tās piemērošanas jomu, lai ietvertu noteiktus vides atbalsta veidus. Minētais ietvers arī 2006. gada 24. oktobrī pieņemtās KAR reģionālajam atbalstam¹⁶. Tā kā likumdošanas process līdz 2006. gada beigām netiks finalizēts, Komisija 2006. gada decembrī pagarināja minēto regulu spēkā esību vēlākais līdz 2008. gada 30. jūnijam. MVU, kas darbojas lauksaimniecības produktu ražošanas jomā, 2006. gada 6. decembrī tika pieņemta jauna KAR. Ar šo jauno KAR paplašina MVU KAR piemērošanas jomu (Komisijas 2001. gada 12. janvāra Regula 70/2001, kas grozīta ar 2004. gada 25. februāra Regulu 364/2004), lai atbalstītu MVU, kas darbojas lauksaimniecības produktu ražošanas un tirdzniecības jomā. 2006. gada 12. decembrī tika pieņemta jauna regula par *de minimis* atbalstu.¹⁷ (A pielikums).

Arī atbilstoši Valsts atbalsta rīcības plānam Komisija ir paredzējusi pilnveidot savus uzraudzības centienus, lai nodrošinātu dalībvalstu atbilstību KAR. Tādēļ regulās rūpīgi atkārtoti pārskatīs pārskatāmības, ziņošanas un uzraudzības noteikumus.

¹⁵ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.html.

¹⁶ Komisijas Regula (EK) Nr. 1628/2006 (2006. gada 24. oktobris) par Līguma 87. un 88. panta piemērošanu valstu reģionālajam ieguldījumu atbalstam (OV L 302, 1.11.2006., 29. lpp.).

¹⁷ Tostarp atbalsts transporta nozarei.

ANNEX

- A** List of all (group exemption and de minimis) Regulations on the basis of the Enabling Regulation
- Commission Regulation (EC) **No 68/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **training aid** (OJ L 10, 13.01.2001, p. 20-29); (Press release IP/00/1415) and **No 363/2004 of 25 February 2004** amending Regulation (EC) No 68/2001 (OJ L 63, 28.02.2004, p. 20-21); (Press release IP/03/1788)
 - Commission Regulation (EC) **No 69/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **de minimis aid** (OJ L 10, 13.1.2001, p. 30-32); (Press release IP/00/1415)
 - Commission Regulation (EC) **No 70/2001 of 12 January 2001** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs** (OJ L 10, 13.01.2001, p. 33-42); (Press release IP/00/1415) and **No 364/2004 of 25 February 2004** amending Regulation (EC) No 70/2001 as regards the extension of its scope to include **aid for research and development** (OJ L 63, 28.02.2004, p. 22-29); (Press release IP/03/1788)
 - Commission Regulation (EC) **No 2204/2002 of 5 December 2002** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid for employment** (OJ L 337, 13.12.2002, p. 3-14); (Press release IP/02/1618)
 - Commission Regulation (EC) **No 1/2004 of 23 December 2003** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs active in the production, processing and marketing of agricultural products** (OJ L 1, 03.01.2004, p. 1-16); (Press release IP/03/1691)
 - Commission Regulation (EC) **No 1595/2004 of 8 September 2004** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **State aid to SMEs active in the production, processing and marketing of fisheries products** (OJ L 291 of 14.09.2004, p. 3-11); (Press release IP/04/827)
 - Commission Regulation (EC) **No 1860/2004 of 6 October 2004** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **de minimis aid in the agriculture and fisheries sector** (OJ L 325, 28.10.2004, p. 4-9); (Press release IP/04/1188)
 - Commission Regulation (EC) **No 1628/2006 of 24 October 2006** on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to **national regional investment aid** (OJ L 302 of 1.11.2006, p. 29-40); (IP/06/1453 of 24/10/2006)
 - Commission Regulation (EC) **No 1857/2006 of 15 December 2006** on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to **State aid to small and medium-sized enterprises active in the production of agricultural products and amending Regulation (EC) 70/2001** (OJ L 358 of 16.12.2006, p.3-21); (IP/06/1697 of 6.12.2006)

- Commission Regulation (EC) on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to *de minimis aid*, adopted by the Commission on 12.12.2006 (IP/06/1765), state aid reform/Legislation section on Commission Web page: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.html
 - Commission Regulation (EC) amending Regulations (EC) No 2204/2002, (EC) No 70/2001 and (EC) No 68/2001 as regards **the extension of the periods of application** (publication forthcoming)
- B** List of draft (group exemption and de minimis) Regulations on the basis of the Enabling Regulation
- Draft Commission Regulation (EC) on the application of Articles 87 and 88 of the Treaty to *de minimis aid in the fisheries sector* and amending Regulation (EC) No 1860/2004, (Press release IP/06/825), OJ C 276 of 14.11.2006, p. 7., available at http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/c_276/c_27620061114en00070013.pdf

C Statistical annexes

Table 1: Trend in the number of measures for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2001-2005, EU-25

Type of State aid group exemption regulation	Year					Total
	2001	2002	2003	2004	2005	
SME	101	123	139	149	198	710
Training	48	80	55	79	69	331
Employment	-	-	8	21	26	55
Agriculture	-	-	-	72	88	160
Fish	-	-	-	1	22	23
Total	149	203	202	322	403	1279

Note: The table excludes cases withdrawn. Figures for the EU-10 Member States are included as of 1 May 2004.
Source: DG Competition, DG Fisheries, DG Agriculture

Table 2: Number of measures by Member State for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2001-2005

Member State	Type of block exemption regulation					Total
	SME	Training	Employment	Agriculture	Fish	
EU-25	710	331	55	160	23	1279
BE	5	23	2	3	0	33
CZ	11	1	1	2	0	15
DK	4	1	0	0	0	5
DE	96	62	9	16	0	183
EE	5	5	1	0	1	12
EL	16	2	3	1	1	23
ES	81	26	5	21	2	135
FR	6	3	2	22	0	33
IE	6	6	0	0	0	12
IT	211	89	6	39	13	358
CY	3	0	0	0	0	3
LV	4	0	0	6	0	10
LT	3	2	1	0	1	7
LU	1	0	0	0	0	1
HU	7	1	4	1	0	13
MT	5	2	2	0	0	9
NL	25	2	2	13	0	42
AT	18	7	0	8	0	33
PL	29	5	10	1	0	45
PT	1	2	0	0	0	3
SI	0	0	0	1	1	2
SK	2	1	1	0	0	4
FI	2	0	0	3	2	7
SE	0	1	1	0	0	2
UK	169	90	5	23	2	289

Note: The table excludes cases withdrawn. Figures for the EU-10 Member States are included as of 1 May 2004.
Source: DG Competition, DG Fisheries, DG Agriculture

Table 3: Aid awarded under measures for which summary information forms were submitted under the State aid GER, 2005 (in million Euro)

Member States	SME	Training	Employment	Total	Total GER as percentage of total Horizontal aid
EU-25	1544	982	420	2946	7,8
Belgium	73	37	9	120	17,1
Czech Republic	44	0	-	44	11,3
Denmark	1	0	-	1	0,1
Germany	306	49	21	375	3,1
Estonia	4	0	0	4	29,1
Greece	12	0	49	61	24,6
Spain	65	34	0	100	4,6
France	43	-	2	45	0,8
Ireland	33	1	-	34	10,9
Italy	427	488	5	920	18,0
Cyprus	0	-	-	0	0,5
Latvia	3	-	-	3	11,3
Lithuania	0	0	2	2	7,9
Luxembourg	7	-	-	7	16,1
Hungary	22	0	4	26	5,7
Malta	0	0	0	0	0,6
Netherlands	4	1	0	5	0,4
Austria	77	37	-	114	20,0
Poland	75	22	305	401	62,8
Portugal	0	81	-	81	33,0
Slovakia	0	0	1	1	0,7
Finland	1	-	-	1	0,2
Sweden	-	-	5	5	0,2
United Kingdom	346	232	17	596	18,8

Source: DG Competition - Scoreboard Autumn 2006 (Table 13). Figures exclude expenditure for measures submitted under the group exemptions for agriculture and fisheries. Figures for the EU-10 Member States are included from 1 May 2004.

Useful links and addresses:

D State aid Scoreboard

Web-address:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html

E Web-page addresses of the publication of the GER measures in authentic language

– DG COMP:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/

– DG AGRI:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/exemption/info_en.htm

– DG FISH:

http://ec.europa.eu/fisheries/legislation/state_aid/block_exemption_en.htm

F List of Commission Units responsible for GER/Contact addresses

DG COMP:

– Unit I1 - State aid Policy,

Head of Unit Alain ALEXIS, tel: +32 2 29 55303

– Unit I3 - State aid network and transparency,

Head of Unit Wolfgang MEDERER, tel: +32 2 29 53584

DG AGRI:

– Unit H2 Competition

Head of Unit Susana MARAZUELA AZPIROZ tel: +32 2 29 65725

DG FISH:

– Unit D3 – Legal issues,

Michel MORIN, tel: +32 2 29 67022

DG TREN:

– Unit A4 – Internal market and Competition,

Anna COLUCCI, tel: +32 2 29 68319

Questions and information on the Evaluation Report:

Wolfgang Mederer

European Commission

DG Competition

Unit I3 - State aid network and transparency

Rue de la Loi, 200

1000 Brussels

Belgium

E-mail to DG Competition: stateaidgreffe@ec.europa.eu